

Krisberedskap och civilt försvar 2019

Riktlinjer krisberedskap, säkerhetsskydd och civilt försvar

Dokumenttyp Riktlinjer	Antagen av Kommunfullmäktige	Antagande dnr, beslutsparagraf (första beslutsdatum) KS/2019:282 § 24 (2019-04-11)
Giltighetstid fr. o. m. – t. o. m. 2019-04-11 - Gäller tills vidare	Dokumentansvarig i förvaltningen Säkerhetsstrateg	Senast reviderad dnr, beslutsparagraf (beslutsdatum)
Gäller för målgruppen Orust kommun	Kontakt om styrdokumentet Kommunstyrelseförvaltningens stab, telefon 0304-33 40 00 e-post: kommun@orust.se	

Innehåll

Inledning.....	4
1.1 Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022.....	4
1.2 Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018-2020.....	4
1.3 Extraordinär händelse.....	5
1.4 Krisberedskap omfattar mer än LEH.....	5
1.5 Civilt försvar.....	5
1.6 Sekretess.....	6
1.7 Revidering och uppföljning.....	6
2 Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap	7
2.1 Ledningsstruktur.....	7
2.2 Risker, sårbarhet och riskreducerande arbete.....	7
2.3 Krishanteringsorganisation	7
2.4 Informationssäkerhet.....	7
3. Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys	8
3.1 Lagtext.....	8
3.2 Kommunens uppgifter	8
3.3 Arbete med riks- och sårbarhetsanalys.....	8
3.4 Underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen.....	9
3.5 Utvärdering av händelse och övning	9
4. Kommunens ambitioner med sitt geografiska områdesansvar	10
4.1 Lagtext.....	10
4.2 Kommunens uppgifter	10
4.3 Samverkan mellan aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet	11
4.4 Inriktnings- och samordningsfunktion (ISF)	11
4.5 Samlad lägesbild och omvärldsbevakning.....	11
4.5.1 Deltagande i samverkanskonferenser.....	11

Krisberedskap, säkerhetsskydd och civilt försvar - riktlinjer

4.6 Information till allmänheten	11
4.7 Samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området	12
4.8 Anläggningar för utomhusvarning.....	12
4.9 Kommunikation med berörda krisberedskapsaktörer	12
4.10 Förmåga att ge Länsstyrelsen en samlad rapport.....	12
4.11 Beredskapsförberedelser	12
4.12 Tekniskt system för informationsutbyte	12
5. Planering avseende krisberedskap, säkerhetsskydd och civilt försvar	13
5.1 Lagtext.....	13
5.2 Kommunens uppgifter	13
5.3 Styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap	15
5.4 Reglemente för krisledningsnämnden	15
5.5 Instruktion för kommunchefen.....	15
5.6 Plan för hantering av extraordinära händelser	15
5.7 Utbildnings- och övningsplan.....	15
5.8 Utbildning inom höjd beredskap och totalförsvar	15
5.9 Säkerhetsskydd.....	15
5.10 Civilt försvar.....	16

Inledning

Enligt överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022 mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och landsting (SKL) ska kommunen ta fram ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap. Styrdokumentet ska ange kommunens inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden.

Styrdokumentet ska fastställas av Kommunfullmäktige och kan samordnas med kommunens närliggande styrdokument för till exempel skydd mot olyckor, internt skydd, brottsförebyggande, samt informations- och cybersäkerhet.

I detta styrdokument, liksom i övriga styrdokument inom krisberedskapsområdet, avses med begreppet *samhällsstörning* störningar i samhällsviktig verksamhet eller i samhällsviktiga anläggningar.

1.1 Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022

Överenskommelsen mellan staten, företrädd av MSB, och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) reglerar ersättning och uppgifter och därtill kopplat stöd för kommunernas arbete med krisberedskap under perioden 2019-2022.

Kommunerna, länsstyrelserna och MSB ska arbeta tillsammans för att öka samhällets krisberedskap på lokal nivå. En god utveckling av krisberedskapen ska bygga på ett nära samarbete mellan staten, SKL samt kommunerna. Uppgifterna utgår från:

- lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)
- förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH)
- kommunallag (2017:725)

Överenskommelsen utgår från 5 kap. LEH där det anges att kommunerna ska få ersättning av staten för kostnader för förberedande uppgifter som de utför enligt 2 kap. LEH. Den statliga ersättningen avser de specifika uppgifter som regleras i LEH och denna överenskommelse. Ersättningen ska utgöra ett komplement till kommunens egen finansiering av arbete med krisberedskap.

Överenskommelsen är en justering av det tidigare avtalet från 2013 mellan MSB och SKL, dnr MSB 2012-5541, SKL 12/6159. Denna justerade överenskommelse ersätter det tidigare avtalet från och med 1 januari 2019.

1.2 Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018-2020

Utgångspunkten för arbetet med civilt försvar är krisberedskapen. Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar är ett komplement till Överenskommelse om kommunernas krisberedskap.

Enligt regeringens försvarspolitiska inriktning 2016-2020 ska planeringen för civilt försvar återupptas. Det civila försvaret syftar till att samhället ska fungera vid höjd beredskap och krig i Sverige. Civilt försvar bedrivs inom ramen för verksamheten i statliga myndigheter, kommuner, landsting, privata företag och frivilligorganisationer. Det civila och militära försvaret bildar tillsammans totalförsvaret.

Målet för det civila försvaret är att:

- Värna civilbefolkningen
- Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- Bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld

Alla kommuner ska påbörja arbetet avseende de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser) så att de på sikt kan fullgöra sin uppgift inom totalförsvaret i händelse av krigsfara och krig. Prioriterade uppgifter för kommunerna under perioden är:

- Kompetenshöjning gällande totalförsvaret
- Säkerhetsskydd
- Krigsorganisation och krigsplacering

Arbetet med de prioriterade uppgifterna kompetenshöjning gällande totalförsvaret och säkerhetsskydd ska genomföras under perioden 2018 till 2020-12-31. Arbetet med framtagande av krigsorganisation och krigsplacering av personal ska vara påbörjat men behöver inte vara avslutat till 2020-12-31.

1.3 Extraordinär händelse

Kommunens åtaganden enligt LEH utgår från begreppet extraordinär händelse i fredstid som det är definierat i 1 kap. 4 §:

”Med extraordinär händelse avses i denna lag en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.”

1.4 Krisberedskap omfattar mer än LEH

Kommunens arbete med krisberedskap omfattar mer än arbetet med uppgifterna i LEH. För att fullgöra åtagandena enligt LEH och annan lagstiftning, till exempel socialtjänstlagen och lagen om skydd mot olyckor, förutsätts att kommunen kontinuerligt bedriver ett grundläggande arbete med krisberedskap. Det är upp till kommunen själv att finansiera de ytterligare förberedelser och åtgärder som kommunen bedömer nödvändiga. Ersättningen ska inte användas för till exempel brottsförebyggande arbete eller internt skydd.

Den förmåga som byggs upp för att hantera extraordinära händelser kan även vara användbar vid händelser som inte är att betrakta som extraordinära. Statens ersättning till kommunerna är beräknad utifrån att den ska finansiera verksamhet som är till nytta för mycket omfattande och svåra händelser som allvarligt kan påverka kommunens verksamhet.

1.5 Civilt försvar

Den fredstida krisberedskapen utgör även grunden för det civila försvaret, det vill säga beredskapen för höjd beredskap och krig. Arbetet med civilt försvar regleras i Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar som avser perioden 2018-2020. Avsikten är att en ny överenskommelse från och med 2023 ska reglera kommunernas arbete med både krisberedskap och civilt försvar. Det innebär att Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar kan komma att förlängas eller revideras för perioden 2021-2022. Kommunen kan samordna arbetet med krisberedskap och civilt försvar, när det bedöms lämpligt.

1.6 Sekretess

Uppgifter vars röjande kan orsaka skada på Sveriges säkerhet ska beläggas med sekretess i enlighet med Offentlighets- och sekretesslag (2009:400).

Då begreppet ”Sveriges säkerhet” inte är definierat i lagtext står det fritt att varje aktör som bedriver samhällsviktig verksamhet själv definiera begreppet. Inom Orust kommun ska följande definition användas: ”Orust kommun är en del av totalförsvaret. Verksamhet, anläggningar och uppgifter som är viktig för Orust kommuns förmåga att värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt lämna stöd till Försvarsmakten anses omfattas av begreppet Sveriges säkerhet.”

Inom begreppet ”säkerställa” ska innefattas både bedrivande av verksamhet på en i förväg definierad lägsta nivå samt att skydda verksamheten mot hot och risker som kan påverka förmågan att bedriva verksamheten.

1.7 Revidering och uppföljning

Detta styrdokument skall fastställas av Kommunfullmäktige för varje mandatperiod och revideras vid behov. Innehållet kontrolleras årligen av säkerhetsstrategen.

2 Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap

2.1 Ledningsstruktur

Arbetet med krisberedskap utgår från Kommunstyrelsen där också det yttersta ansvaret ligger.

Utförandeansvaret ligger hos kommunchefen. Tjänstemän med strategiska arbetsuppgifter inom krisberedskapen är placerade inom sektor ledning och verksamhetsstöd.

2.2 Risker, sårbarhet och riskreducerande arbete

Åtgärder och verksamhet kopplat till kommunens krisberedskap ska utgå från den risk- och sårbarhetsanalys som under det första året varje mandatperiod fastställs av Kommunfullmäktige.

Det arbete och de åtgärder som ska utföras under mandatperioden för att reducera eller ta bort risker och sårbarheter samt öka förmågan till att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet lämnas förslag på i risk- och sårbarhetsanalysen och ska införas i samtliga kommunala verksamheters verksamhetsplaner.

De kommunala verksamheter som i risk- och sårbarhetsanalysen bedöms vara samhällsviktiga ska i en kontinuitetsplan ange rutiner och planer för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet.

2.3 Krishanteringsorganisation

I kommunens ledningsplan för krisberedskap ska anges hur kommunen ska organisera sig vid en samhällsstörning. Här anges även hur ledning och samordning sker, vilka lokaler som disponeras samt hur samband säkerställs. I ledningsplan för krisberedskap finns även rutiner för aktivering samt krisorganisationens ansvar och mandat. Ledningsplan för krisberedskap fastställs första året under varje mandatperiod men kontrolleras minst en gång per år och revideras vid behov.

Krishanteringsorganisationen ska, då den aktiveras, kunna bedriva operativ ledning, samverkan, omvärldsbevakning, framtagande av lägesbild, kriskommunikation samt analysera händelseutvecklingen av en händelse på kort och lång sikt.

Ledningslokaler till krishanteringsorganisationen ska vara utrustade och testade avseende elförsörjning, med möjlighet till reservkraftförsörjning, till lokaler, arbetsplatser och tekniska system med en uthållighet om minst en vecka. Lokaler ska ha kontinuerlig IT-försörjning, tekniska system för kommunikation och samlad lägesbild (ex Rakel och WIS) samt tillgång till vatten, mat och dryck samt lösningar för hygien som medger uthållighet om minst en vecka. Det ska dessutom finnas en utpekad alternativ lokalisering för krishanteringsorganisationen.

2.4 Informationssäkerhet

Kommunen och dess verksamheter ska bedriva ett systematiskt informationssäkerhetsarbete i enlighet med tillämplig informationssäkerhetsstandard. Häri bör ligga utveckling av rutiner för att hantera kritiska beroenden till system och tjänster för informationshantering som är av central betydelse. Kommunen ska ha en förmåga att identifiera och hantera säkerhetsbrister i kritiska verksamhetssystem och övrig informationshantering.

Krav på informationssäkerhet ska ställas då informationshantering upphandlas av extern leverantör eller när kommunal verksamhet upphandlas av extern part.

3. Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys

3.1 Lagtext

- Kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys (2 kap. 1 § LEH).

3.2 Kommunens uppgifter

- Kommunen ska bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation, samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.
- Kommunen ska använda underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.
- Kommunen ska efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

3.3 Arbete med riks- och sårbarhetsanalys

Kommunens risk- och sårbarhetsanalys ska baseras bland annat på följande källor:

- Tidigare risk- och sårbarhetsanalyser och sammanställningar
- Inhämtning av underlag från kommunens olika verksamheter med specifika kunskaper inom riskområdena
- Underlag och analyser från andra lokala, regionala och nationella aktörer
- Utvärderingsunderlag från genomförda övningar
- Erfarenheter från inträffade oönskade händelser

Resultatet av den dagliga omvärldsbevakning som bedrivs med syfte att följa trender och hur händelser som inträffar i omvärlden kan påverka kommunens verksamheter, ska också beaktas i kommunens sammanställning av analyser.

Deltagare i risk- och sårbarhetsanalyserarbetet ska vara central administration, IT, informationsverksamhet, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, stöd och service till funktionshindrade, förskola, grund- och gymnasieskola, vatten och avlopp, samhällsplanering, miljö- och hälsoskydd, väghållning, renhållning, räddningstjänst, fjärr- och närvärmeförsörjning, samt övriga berörda funktioner.

Risk- och sårbarhetsanalysen ska sammanställas skriftligen utifrån gällande föreskrifter samt fastställas under 2019 av Kommunfullmäktige.

Risk- och sårbarhetsanalysen ska särskilt analysera vilka materiella och personella resurser som är särskilt kritisk för att kunna hantera samhällsstörningar samt vilka resurser som finns tillgängliga. Härvid ska också identifieras vilka avtal eller överenskommelser som finns med externa aktörer avseende förstärkningsresurser. Denna sammanställning ska uppdateras årligen.

3.4 Underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen

Varje verksamhet som deltar i arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen ska i sin verksamhetsplanering föra in de slutsatser som framkommer i arbetet. Samtliga kommunala verksamheter ska i sin verksamhetsplanering föra in de generella slutsatser som presenteras i risk- och sårbarhetsanalysen.

3.5 Utvärdering av händelse och övning

I kommunens ledningsplan för krishantering ska anges rutiner för utvärdering av inträffade samhällsstörningar och övningar. Erfarenheterna ska tas tillvara av berörd verksamhet som hanterar dessa inom sin verksamhetsplanering. Utvärdering ska belysa såväl styrkor som svagheter när det gäller kommunens egen krisberedskap och förmåga att samverka med andra aktörer.

4. Kommunens ambitioner med sitt geografiska områdesansvar

4.1 Lagtext

- Kommuner ska inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att (2 kap. 7 § LEH):
 - olika aktörer inom kommunens geografiska område samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet,
 - de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas och
 - information till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.
- Kommunen ska hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt detta kapitel och hur åtgärderna påverkat krisberedskapsläget (2 kap. 9 § LEH).
- Kommunen ska vid en extraordinär händelse i fredstid ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder (2 kap. 9 § LEH).
- Kommuners geografiska områdesansvar, som regleras i 3 kap. 4 § LEH, innebär att kommunstyrelsen under höjd beredskap ska verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten.
- Kommuner ska under höjd beredskap, enligt 3 kap. 5 § LEH hålla den myndighet som regeringen bestämmer (länsstyrelsen) informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen.

4.2 Kommunens uppgifter

- Kommunen ska ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.
- Kommunen ska under en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder.
- Kommunen ska ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse.
- Kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.
- Kommunens förberedelser inför extraordinära händelser ska ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området. En förutsättning för att samverkan ska ske är att de externa aktörerna vill och kan samverka med kommunen.

- Berörda kommuner ska säkerställa att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls.
- Kommunen ska ha förmågan att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik och metodik som tillämpas nationellt och regionalt för samverkan och ledning vid samhällsstörningar (till exempel WIS och Rakel).
- Kommunen ska ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om läget i kommunen vid en extraordinär händelse.
- Kommunen bör informera berörda lokala aktörer om arbetet med beredskapsförberedelser och möjligheter till samverkan på lokal nivå.
- Kommunen ska medverka vid införandet av ett tilldelat tekniskt system för informationsutbyte.
- Kommunen ska i samverkan med länsstyrelsen implementera rutiner för rapportering och för lägesbilder.

4.3 Samverkan mellan aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet

Orust kommun ska under 2019 starta upp ett krishanteringsråd med syfte att skapa en sammanhållare arena för samverkan mellan aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet. Kommunen ska vara sammankallande i krishanteringsrådet.

Syftet med krishanteringsrådet är att möjliggöra för aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område att samverka för att uppnå samordning av förberedelser inför och åtgärder under en samhällsstörning samt vid höjd beredskap eller krig.

4.4 Inriktnings- och samordningsfunktion (ISF)

I kommunens ledningsplan för krisberedskap ska anges hur en ISF-funktion ska vara organiserad. Inom Orust kommun ska det finnas en tjänsteman i beredskap (TiB). I kommunens ledningsplan för krisberedskap ska anges hur en TiB-funktion ska vara organiserad.

4.5 Samlad lägesbild och omvärldsbevakning

I kommunens ledningsplan för krisberedskap ska anges hur arbetet med samlad lägesbild och omvärldsbevakning ska bedrivas. I kommunens kriskommunikationsplan ska anges hur den samlade lägesbilden ska förmedlas till mottagare inom kommunens organisation, till aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område, till Länsstyrelsen och grannkommuner samt till övriga aktörer som bedöms vara berörda av aktuell händelse.

4.5.1 Deltagande i samverkanskonferenser

Kommunens rutiner för deltagande i samverkanskonferenser anges i ledningsplan för krisberedskap

4.6 Information till allmänheten

I kommunens kriskommunikationsplan ska anges hur samordning av information till allmänheten vid en samhällsstörning ska ske. Vidare ska här anges rutiner för spridning av information till allmänheten via exempelvis sociala medier, kommunens webbplats, viktigt meddelande till allmänheten (VMA), informationsnumret 113 13, Sveriges Radio P4 samt hur informationspunkter upprättas och bemannas.

4.7 Samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området

Samverkan bedrivs inom ramen för LOTS-samarbetet (Lilla Edet, Orust, Tjörn och Stenungsund), inom Fyrbodal samt genom Länsstyrelsens försorg. Inom dessa nätverk kan samverkan ske avseende kommunens förberedelser inför samhällsstörningar samt inför höjd beredskap eller krig.

4.8 Anläggningar för utomhusvarning

Anläggningar för utomhusvarning finns inte i kommunen.

4.9 Kommunikation med berörda krisberedskapsaktörer

Kommunen ska ha förmåga att kommunicera via både WIS och Rakel både internt mellan kommunala verksamheter samt externt med länsstyrelse och grannkommuner.

Kommunen ska under mandatperioden undersöka behov av och möjlighet till alternativa lösningar för att upprätthålla kommunens prioriterade kommunikation inom kommunen, till Länsstyrelsen och andra kommuner samt till allmänheten.

4.10 Förmåga att ge Länsstyrelsen en samlad rapport

I kommunens ledningsplan för krisberedskap ska anges hur arbetet med samlad lägesbild ska bedrivas.

4.11 Beredskapsförberedelser

I det geografiska områdesansvaret finns en förberedande del som är nödvändig för att såväl fredstida krishantering som den verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap ska fungera. Många kommuner har ett samverkansorgan för krisberedskap, som används för den förberedande delen av det geografiska områdesansvaret.

Formerna för hur det geografiska områdesansvaret ska tillämpas inför och vid höjd beredskap kommer att utvecklas under de kommande åren.

4.12 Tekniskt system för informationsutbyte

Kommunen ska medverka vid införandet av ett tilldelat tekniskt system för informationsutbyte, under förutsättning att införandet inte medför några större kostnader för kommunen.

Kommunen ska i samverkan med länsstyrelsen implementera rutiner för rapportering och för lägesbilder.

5. Planering avseende krisberedskap, säkerhetsskydd och civilt försvar

5.1 Lagtext

- Kommunen ska, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser (2 kap. 1 § LEH).
- Kommunen ska ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid (2 kap. 8 § LEH).
- Fullmäktige ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer (6 kap. 44 § kommunallag).
- Kommunstyrelsen ska i en instruktion fastställa hur kommundirektören ska leda förvaltningen under kommunstyrelsen. Instruktionen ska också fastställa kommundirektörens övriga uppgifter (7 kap. 2 § kommunallag).
- Kommunen ska vidta nödvändiga förberedelser för att i arbetet med beredskapsförberedelser, enligt 3 kap. 1-5§ LEH på ett säkert sätt kunna hantera frågor som är av vikt för Sveriges säkerhet. Säkerhetsskyddslagens (1996:627) och den kommande säkerhetsskyddslagens (2018:585) bestämmelser ska kunna tillämpas i erforderlig omfattning.
- Kommuner och landsting ska vid höjd beredskap, enligt 7 § lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap, vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.
- Kommuner ska enligt 4 § FEH, ha de planer som behövs för att kunna upprätthålla sin verksamhet under höjd beredskap. Planerna ska innehålla uppgifter om den verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap med information om bl.a. krigsorganisation och vilken personal som ska tjänstgöra i organisationen.
- Vid höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen enligt 3 kap. 2 § LEH, för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva.

5.2 Kommunens uppgifter

- Kommunen ska ta fram ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap. Styrdokumentet ska ange kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden och innehålla:
 - övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund.
 - kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys.
 - kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar.
 - vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.
- Kommunen ska ta fram ett reglemente för krisledningsnämnden. Reglementet för krisledningsnämnden ska beslutas av kommunfullmäktige.

Krisberedskap, säkerhetsskydd och civilt försvar - riktlinjer

- Kommunstyrelsen bör i instruktionen för kommundirektören ange vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap. Kommunstyrelsen bör i instruktionen för kommunchefen ta ställning till vilken roll som kommunchefen ska ha avseende kommunens arbete med krisberedskap. Rollen kan både avse det förberedande arbetet och kommunens organisation för krisledning. Kommunchefen behöver inte nödvändigtvis ha en specifik roll i krisberedskapen.
- Kommunen ska ta fram en plan för hantering av extraordinära händelser. Planen ska innehålla:
 - hur kommunen ska organisera sig under extraordinära händelser.
 - hur kommunens organisation för krisledning ska bedriva samverkan och ledning i syfte att uppnå inriktning och samordning.
 - vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för samverkan och ledning som disponeras vid extraordinära händelser.
- Kommunen ska ta fram en utbildnings- och övningsplan. Utbildnings- och övningsplanen ska beslutas av lägst kommundirektören.
- Styrdokumentet, reglementet för krisledningsnämnden, planen för hantering av extraordinära händelser, samt utbildnings- och övningsplanen ska vara beslutade senast 31 december under den nya mandatperiodens första år.
- Kommunen ska ha en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Även kommunens beredskapsfunktioner inom till exempel kommunalteknisk försörjning och krisstöd ska vara utbildade och övade.
 - Kommunen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod. Kommunens krisledningsnämnd och tjänstemannaledning ska övas minst en gång per mandatperiod.
 - Kommunen ska, i den utsträckning tillfälle ges, delta i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå som avser fredstida kriser.
- Nyckelpersoner i kommunens organisation ska under perioden genom utbildning ges kunskaper om höjd beredskap och totalförsvar.
- Kommunen ska ha en säkerhetsskyddschef.
- Kommunen ska ha rutiner och materiel (säkerhetsskåp m.m.) för att kunna hantera uppgifter som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet utan att de röjs, ändras eller förstörs.
- Kommunen ska under perioden 2018-2020 etablera en process för säkerhetsskyddsanalys samt analysera prioriterade delar av kommunens verksamhet.
- Kommunen ska under perioden påbörja en planering för sina uppgifter inom totalförsvaret. Planeringen ska avse den verksamhet som kommunen ska bedriva under höjd beredskap samt dess krigsorganisation och krigsplaceringar.
- Kommunen bör utbilda och öva kommunstyrelsen i uppgiften att under höjd beredskap ansvara för kommunens ledning.
- Kommunen bör inom ramen för den statliga ersättningen medverka i utbildningar och övningar som anordnas av länsstyrelsen och delta i övning anordnad av annan statlig myndighet.

5.3 Styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap

Detta dokument utgör styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap.

5.4 Reglemente för krisledningsnämnden

Reglemente för krisledningsnämnden är fastställt av Kommunfullmäktige och giltig från och med 2015-10-08.

5.5 Instruktion för kommunchefen

Kommunstyrelsen bör under 2019 i instruktionen för kommunchefen ange vilka uppgifter som kommunchefen ska ha avseende krisberedskap.

5.6 Plan för hantering av extraordinära händelser

Kommunens ledningsplan för krisberedskap utgör plan för hantering av extraordinära händelser. Planen ska fastställas av kommunfullmäktige under 2019

5.7 Utbildnings- och övningsplan

Utbildnings- och övningsplan för mandatperioden tas fram under 2019 och fastställs av kommunchefen.

Kommunen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under mandatperioden. Kommunens krisledningsnämnd och tjänstemannaledning ska övas minst en gång under mandatperioden. Kommunen ska delta i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå som avser fredstida kriser.

Utbildnings- och övningsplanen ska beakta det behov som finns inom specifika roller eller funktioner. Syftet är att utbilda, ge kännedom samt säkerställa att de som bemannar funktionerna har tillräcklig kännedom för att kunna lösa sina uppgifter vid en samhällsstörning. Rollerna är: krisledningsnämnd, övriga förtroendevalda, krisledningsstaben, informationsfunktionen, berörda sektorledningar eller motsvarande, beredskapsfunktioner inom kommunalteknisk försörjning, frivillig resursgrupp (FRG) samt övriga grupper som kommunen bedömer ha behov av utbildning och övning.

Övningsverksamheten ska beakta de brister som identifierats i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

5.8 Utbildning inom höjd beredskap och totalförsvar

Förtroendevalda och tjänstemän i kommunerna behöver ha grundläggande kunskaper om de författningar och arbetsätt som gäller vid höjd beredskap, krigsfara och krig. Det är angeläget att kunskapen om totalförsvaret ökar. Utbildnings- och övningsplanen ska beakta detta behov.

5.9 Säkerhetsskydd

Enligt säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) ska alla kommuner ha en säkerhetsskyddschef, om det inte är uppenbart obehövt. Enligt denna överenskommelse ska samtliga kommuner ha en säkerhetsskyddschef, då detta är en förutsättning för att kommunerna ska kunna samverka med länsstyrelsen och Försvarmakten avseende totalförvarsfrågor.

Den 1 april 2019 träder en ny säkerhetsskyddslag (2018:585) i kraft. Uppgifterna i överenskommelsen är formulerade utifrån den terminologi som används i den nya lagen.

Kommunen har en säkerhetsskyddschef och en biträdande säkerhetsskyddschef som bedriver verksamhet i enlighet med de krav som fastställs av Säkerhetspolisen och Länsstyrelsen.

5.10 Civilt försvar

Kommunen ska under 2019 fortsätta med sin planering avseende krigsorganisation och krigsplacering.